

รายการกฎหมายชายคา ปัญหาชาวบ้าน โดย ศาลปกครอง

ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา ๑๕.๒๕ - ๑๕.๔๕ น. ทางสถานีวิทยุ สวพ. ๙๑
(สัมภาษณ์สดทางโทรศัพท์และตอบคำถามของผู้ฟังทางบ้าน)

สัปดาห์ที่ ๔ วันเสาร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๘
หัวข้อ ขุดถนนหน้าร้านค้า เพื่อวางท่อระบายน้ำ...แต่รัฐดำเนินการล่าช้า
 ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย !!
ผู้ดำเนินรายการ คุณสุนันท์ ทรัพย์ดีมีสุข
ผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.นฤมล ชณะรัตน์ วิทยากรจากสำนักงานศาลปกครอง

ช่วงที่ ๑ ช่วงสนทนา

สวัสดีค่ะ พบกับรายการกฎหมายชายคา ปัญหาชาวบ้าน โดยศาลปกครอง

การดำเนินการกิจของฝ่ายปกครองหรือหน่วยงานของรัฐตามโครงการต่าง ๆ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงถนน การปักเสาไฟฟ้า หรือการวางท่อระบายน้ำ หากการดำเนินการดังกล่าว หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ สร้างความเดือดร้อนเสียหายให้แก่ประชาชน เช่นนี้ ประชาชนที่ได้รับความเสียหายอาจเรียกร้องให้รัฐรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายได้

ดังเช่นอุทาหรณ์คดีปกครองที่หยิบยกมาพูดคุยกันในวันนี้ เป็นกรณีที่เจ้าของร้านอาหารแห่งหนึ่ง ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่กรมชลประทาน ดำเนินโครงการขุดขยายคลองระบายน้ำเป็นเวลานานกว่า ๓ ปี ก็ยังไม่แล้วเสร็จ เป็นเหตุให้เจ้าของร้านอาหารรายนี้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย เนื่องจากได้รับผลกระทบจากเสียงและฝุ่นละอองในขณะก่อสร้าง และบางวันก็มีรถบรรทุกมาจอดปิดทางเข้าออก ทำให้มีการสัญจรที่ไม่สะดวก ลูกค้านำมาใช้บริการลดลง ส่งผลให้กิจการร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีประสบภาวะขาดทุน ซึ่งผู้ฟ้องคดีก็ได้ร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบแล้ว แต่ไม่ได้รับการเยียวยาแก้ไข จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง รายละเอียดของคดีนี้จะเป็นอย่างไร และกรณีนี้ผู้ฟ้องคดีจะเรียกร้องให้หน่วยงานทางปกครองรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายได้หรือไม่

วันนี้เราได้รับเกียรติจาก **ดร.นฤมล ชณะรัตน์** วิทยากรจากสำนักงานศาลปกครอง ซึ่งจะมาเล่าเรื่องราวที่เป็นอุทธรณ์และให้ความรู้กับเราในเรื่องนี้กัน สวัสดิ์ค่ะ
สวัสดิ์ค่ะคุณสุนันท์ และคุณผู้ฟังทุกท่านค่ะ

๑. จุดเริ่มต้นในคดีนี้ มีความเป็นมาอย่างไรบ้างคะ

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีประกอบกิจการเป็นเจ้าของร้านอาหารแห่งหนึ่งในพื้นที่ภาคใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๕ กรมชลประทานได้อนุมัติให้ดำเนินโครงการบรรเทาอุทกภัยในอำเภอกอเสี้ยวที่ผู้ฟ้องคดีประกอบกิจการร้านอาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำคลอง ให้สามารถระบายน้ำได้รวดเร็วขึ้นเพื่อบรรเทาอุทกภัยในตัวอำเภอกอเสี้ยวที่พิพาท โดยในการก่อสร้างปรับปรุงคลองระบายน้ำพร้อมอาคารประกอบตามโครงการบรรเทาอุทกภัย ซึ่งกรมชลประทานได้ทำสัญญาจ้างกับบริษัท ส จำกัด เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๙ โดยผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในกำหนด ๑๕ วัน นับถัดจากวันได้รับหนังสือแจ้งให้เริ่มงาน ตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และสิ้นสุดสัญญาในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นเวลา ๑,๐๘๐ วัน และได้ขยายอายุสัญญาออกไปอีก ๑๒๐ วัน เป็นสิ้นสุดสัญญาในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒

หลังจากนั้นได้มีการอนุมัติให้ขยายอายุสัญญาออกไปอีกหลายครั้ง รวมระยะเวลาดำเนินการก่อสร้าง ๑,๘๕๗ วัน ครบกำหนดอายุสัญญาในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยกรมชลประทานได้ติดตั้งป้ายประกาศแสดงปริมาณงานและระยะเวลาก่อสร้างไว้บริเวณที่ทำการก่อสร้าง การดำเนินงานตามโครงการเป็นการปรับปรุงคลองระบายน้ำเดิม ซึ่งเป็นคลองคอนกรีตเสริมเหล็กรูปสี่เหลี่ยมคางหมู หายไป ปรับปรุงเป็นคลองคอนกรีตเสริมเหล็กรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหาย โดยจะต้องขุดรื้อผิวจราจรเดิมบนถนนคันคลองออกและขุดบ่อก่อสร้างขยายความกว้างจากขอบบ่อก่อสร้างเดิมประมาณ ๑๖ เมตร หรือสุดเขตชลประทาน ความลึกประมาณ ๗ เมตร จากผิวถนนเดิม แล้วสร้างกำแพงคอนกรีตเสริมเหล็ก จากนั้นจะถมดินและลูกรังบดอัดแน่นข้างกำแพงจนถึงระดับคันคลองเดิมแล้วลาดยางผิวจราจรถนนคันคลองความกว้างผิวจราจร ๖ เมตร แทนผิวจราจรเดิมซึ่งกว้าง ๙ เมตร ตามแผนงานก่อสร้างที่วางไว้ และจะลาดยางผิวจราจรในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ค่ะคุณสุนันท์

๒. แล้วเรื่องราวเป็นอย่างไรรื้อต่อไปคะ จึงกลายมาเป็นข้อพิพาทขึ้นสู่ศาลปกครองได้

เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๙ กรมชลประทานได้เริ่มการก่อสร้างขุดขยายคลองบริเวณถนนหน้าร้านอาหารของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างขุดขยายคลอง เนื่องจากมีการขุดดินบริเวณริมคลอง มีรถบรรทุกขนดินวิ่งผ่านหน้าร้าน ทำให้มีฝุ่นละอองเข้าร้านและมีเสียงดัง รวมทั้งการเดินทางสัญจรมายังบริเวณ

ร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีไม่สะดวกเหมือนเดิม ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือร้องทุกข์ต่อนายอำเภอเพื่อให้แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนเสียหายดังกล่าว ค่ะ

ต่อมา สำนักชลประทานได้มีหนังสือชี้แจงต่อนายอำเภอว่า ได้ลงพื้นที่และตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว พร้อมทั้งได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าจะเร่งรัดให้ผู้รับจ้างดำเนินการตามแผนงานก่อสร้างบริเวณหน้าร้านอาหารของผู้ฟ้องคดี และบริเวณใกล้เคียงให้เร็วที่สุด โดยจะให้ผู้รับจ้างดำเนินการตั้งแต่สัปดาห์ที่ ๒ ของเดือนมกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ต่อเนื่องกันจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนกรณีปัญหาฝุ่นละอองและโคลนจะให้ผู้รับจ้างนำดินลูกรังไปถมและเกลี่ยผิวจราจรเสร็จเรียบร้อยแล้ว สำหรับกรณีน้ำท่วมขังบริเวณหน้าร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีนั้นจะแจ้งให้ผู้รับจ้างดำเนินการในช่วงหลังเทศกาลปีใหม่ต่อไป

ในระหว่างการก่อสร้าง กรมชลประทานได้ประชุมติดตามความก้าวหน้าของงาน และกำชับให้ผู้รับจ้างดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด โดยในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กรมชลประทานมีหนังสือแจ้งเร่งรัดให้ผู้รับจ้างดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามสัญญาจ้างรวม ๑๐ ครั้ง แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการก่อสร้างเป็นไปอย่างล่าช้า และบางวันมีการนำรถบรรทุกมาจอดปิดทางเข้าออกในเวลากลางวัน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการประกอบกิจการของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีเปิดให้บริการในช่วงเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ถึง ๒๔.๐๐ นาฬิกา ทำให้มีการสัญจรที่ไม่สะดวก เป็นผลให้มีจำนวนผู้มาใช้บริการลดลงถึงร้อยละ ๘๐ ผู้ฟ้องคดีต้องประสบปัญหาการขาดทุน ต้องลดจำนวนพนักงาน และมีรายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีพ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้กรมชลประทาน (ผู้ถูกฟ้องคดี) ชดใช้ค่าเสียหายจากการสูญเสียรายได้เป็นเงินจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท และให้เร่งรัดการทำถนนบริเวณหน้าร้านของผู้ฟ้องคดีและบริเวณใกล้เคียง รวมถึงการติดป้ายสัญญาณเตือน ป้ายบอกทางติดไฟส่องสว่าง ฉีดน้ำลดฝุ่น และล้างถนนเพื่อการสัญจรที่สะดวกให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ค่ะคุณสุนันท์

๓. จากที่ผู้ฟ้องคดีให้ข้อมูลว่ามีจำนวนลูกค้ามาใช้บริการร้านอาหารลดลง สาเหตุเกิดจากงานการก่อสร้างฯ ของผู้ถูกฟ้องคดี ประเด็นนี้ผู้ถูกฟ้องคดีได้ให้ข้อมูลหรือข้อโต้แย้งไว้หรือไม่ อย่างไรคะ

กรมชลประทาน (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้โต้แย้งไว้ดังนี้ค่ะว่า เหตุที่ลูกค้ามาใช้บริการร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีลดลงมิใช่เกิดจากการก่อสร้างของกรมชลประทาน แต่เกิดจากสาเหตุอื่น เช่น สภาพเศรษฐกิจที่ประชาชนต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด และอาจจะเกิดจากรสชาติอาหารที่เปลี่ยนไป จึงมีปัญหาคที่ต้องพิจารณาก่อนว่า

การก่อสร้างของกรมชลประทานก่อให้เกิดผลกระทบกับกิจการร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีหรือไม่

ประเด็นนี้ ศาลฯ เห็นว่า โครงการก่อสร้างของกรมชลประทานดังกล่าว มีระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญาจ้างก่อสร้าง รวมทั้งระยะเวลาที่กรมชลประทานขยายให้ รวมเป็นเวลา ๑,๘๕๗ วัน หรือประมาณ ๕ ปีเศษ และมีข้อเท็จจริงปรากฏตามภาพถ่ายทำยคำฟ้องและคำขอส่งเอกสารเพิ่มเติมของผู้ฟ้องคดีว่า ขณะมีการก่อสร้างโครงการดังกล่าว สภาพถนนคันคลองบริเวณที่ผ่านหน้าร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีเป็นถนนดินลูกรัง ช่วงฝนตกมีสภาพเป็นดินโคลน ช่วงที่ไม่มีฝนตกก็จะมีฝุ่น ถนนคันคลองถูกขุดออกจากความกว้าง ๙ เมตร เหลือ ๖ เมตร บริเวณสะพานรถยนต์ข้ามคลอง ซึ่งอยู่ใกล้ร้านอาหารของผู้ฟ้องคดี มีป้ายปิดประกาศของกรมชลประทานว่าจะทำการปิดสะพานแห่งนี้ เพื่อทำการปรับปรุงต่อม่อสะพานให้มีความยาวขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

โดยกรมชลประทาน (ผู้ถูกฟ้องคดี) มิได้โต้แย้งข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่น จึงรับฟังได้ว่าถนนบริเวณที่ผ่านหน้าร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีมีสภาพตามที่ปรากฏในภาพถ่ายดังกล่าวจริง และเห็นได้ชัดว่าถนนในสภาพดังกล่าวไม่สะดวกแก่ลูกค้าที่จะเดินทางเข้ามาใช้บริการร้านอาหารของผู้ฟ้องคดี ส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีได้รับผลกระทบและได้รับความเสียหายจากการดำเนินการโครงการก่อสร้างดังกล่าวของกรมชลประทาน ค่ะคุณสุนันท์

๔. แล้วศาลปกครองมีคำวินิจฉัยเป็นอย่างไรบ้างคะ

คดีนี้ ศาลปกครองชั้นต้นได้พิพากษาให้กรมชลประทานชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๓๑๕,๐๐๐ บาท โดยให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และดำเนินการก่อสร้างถนนบริเวณหน้าร้านของผู้ฟ้องคดีให้แล้วเสร็จตามแบบแปลนภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด แต่กรมชลประทาน (ผู้ถูกฟ้องคดี) ไม่เห็นด้วย จึงอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด ค่ะคุณสุนันท์

๕. เมื่อคดีมาสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดแล้ว ศาลมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยอย่างไรบ้างคะ

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีความรับผิดชอบอื่นและต้องชดเชยค่าเสียหายจากการดำเนินการปรับปรุงคลองระบายน้ำตามโครงการบรรเทาอุทกภัยในระยะที่ ๒ ให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

ประเด็นนี้ ศาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ว่าการดำเนินการก่อสร้างตามโครงการดังกล่าวของกรมชลประทาน (ผู้ถูกฟ้องคดี) จะเป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัยอันเป็นประโยชน์สาธารณะ โดยประชาชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์และผู้รับจ้างได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาก็ตาม แต่หากการดำเนินการดังกล่าวของกรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองก่อให้เกิดผลกระทบหรือเกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี กรมชลประทานก็ต้องเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามหลักความรับผิดโดยปราศจากความรับผิด ซึ่งเป็นความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ และศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาให้กรมชลประทาน ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองชดใช้เงินเพื่อเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ค่ะคุณสุนันท์

๖. สงสัยนิดนึงคะว่า หลักความรับผิดโดยปราศจากความผิด หรือความรับผิดอย่างอื่นคืออะไร แตกต่างจากความรับผิดทางละเมิดอย่างไรคะ

ขออธิบายเพิ่มเติมอย่างนี้นะคะว่า การที่จะเรียกร้องเงินจากทางราชการ หรือเรียกให้รัฐหรือหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดนั้น มักจะเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่กระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายหรือที่กฎหมายเรียกว่าเป็นการกระทำละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ความจริงแล้วความรับผิดของรัฐนั้น โดยหลักอาจมีที่มาจาก ๓ มูลใหญ่ๆ มูลแรกได้แก่สัญญา มูลที่สองได้แก่ละเมิด และมูลที่สามได้แก่ความรับผิดเพราะเหตุอื่นที่ไม่ใช่สัญญาและละเมิด หรือที่มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เรียกว่า “ความรับผิดอย่างอื่น” ซึ่งในคดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้การดำเนินโครงการขุดขยายคลองระบายน้ำของกรมชลประทานจะเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่กรมชลประทานยังต้องรับผิดต่อผู้ฟ้องคดีในฐานะที่เป็นความรับผิดอย่างอื่น แสดงให้เห็นว่า ความรับผิดของรัฐนั้นไม่จำเป็นต้องเกิดจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น แม้จะเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย ก็อาจก่อให้เกิดความรับผิดของรัฐขึ้นได้หรือที่เรียกว่า “ความรับผิดโดยปราศจากความผิด” ค่ะคุณสุนันท์

ซึ่งที่ผ่านมาในเรื่องความรับผิดอย่างอื่นจากการใช้อำนาจรัฐนั้น ศาลปกครองเคยวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดมาแล้วหลายคดีด้วยกันค่ะ โดยจะขอยกตัวอย่างให้เข้าใจง่าย ๆ เช่น กรณีฟ้องให้ชดใช้ค่าทดแทนจากการเวนคืนตาม

กฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือคดีฟ้องให้จ่ายเงินค่าทดแทนเนื่องจากที่ดินของผู้ฟ้องคดีถูกเขตเดินสายไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) พาดผ่านตามกฎหมายว่าด้วยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นต้น กรณีต่าง ๆ นี้เป็นความรับผิดชอบตามกฎหมายเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ เนื่องจากการจ่ายเงินของรัฐนั้นต้องมีกฎหมายบัญญัติให้จ่ายได้ด้วยตนเอง ค่ะคุณสุนันท์

๗. แสดงว่าแบบนี้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีอย่างนั้นใช่ไหมคะ และถ้าจ่ายต้องจ่ายให้มากน้อยเพียงใดละคะ

ใช่ค่ะคุณสุนันท์ สำหรับประเด็นเรื่องการชดใช้ค่าเสียหายในคดีนี้นั้น ศาลฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ก่อนที่กรมชลประทาน (ผู้ถูกฟ้องคดี) จะดำเนินโครงการก่อสร้างดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีประกอบกิจการร้านอาหารโดยอาศัยถนนคันคลองที่พิพาทที่กรมชลประทานได้ก่อสร้างไว้พร้อมกับการก่อสร้างคลองเป็นที่ตั้งร้านอาหาร รวมทั้งใช้ทัศนียภาพของคลองดังกล่าวเป็นจุดขายของร้านอาหารด้วย และเมื่อโครงการปรับปรุงคลองระบายน้ำแล้วเสร็จสมบูรณ์ สภาพถนนคันคลองบริเวณหน้าร้านของผู้ฟ้องคดีจะมีสภาพดีกว่าเดิมอีก รวมทั้งความกว้างของคลองที่ปรับปรุงใหม่มีความกว้างมากขึ้นด้วย ทำให้ทัศนียภาพบริเวณหน้าร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีดีกว่าเดิม ถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับประโยชน์จากโครงการก่อสร้างดังกล่าวด้วย จึงสมควรให้กรมชลประทานรับผิดชอบเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินครึ่งหนึ่งของความเสียหายที่เกิดขึ้น ค่ะ

เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงคลองระบายน้ำ จนทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายตั้งแต่วันที่ผู้รับจ้างของกรมชลประทานเริ่มเข้าทำการก่อสร้าง รวมเป็นเวลา ๒ ปี หรือ ๒๔ เดือน คิดเป็นเงินค่าทดแทนที่ผู้ฟ้องคดีควรได้รับเป็นเงินจำนวนสี่แสนบาท (๔๐๐,๐๐๐.๐๘ บาท) แต่เมื่อศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีได้รับค่าทดแทนความเสียหายจนถึงวันฟ้องคดี เป็นเวลา ๒๑ เดือน รวมเป็นเงินจำนวนสามแสนหนึ่งหมื่นห้าพันบาท (๓๑๕,๐๐๐ บาท) และผู้ฟ้องคดีไม่ได้อุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อขอค่าทดแทนความเสียหายเพิ่มขึ้น ประเด็นนี้ศาลปกครองสูงสุดจึงไม่อาจพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีได้รับเงินค่าทดแทนความเสียหายเพิ่มขึ้นได้ ผู้ฟ้องคดีจึงได้รับค่าทดแทนความเสียหายตามจำนวนเงินที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษา ค่ะคุณสุนันท์

๘. แล้วที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า เหตุที่ลูกค้ามาใช้บริการร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีลดลงมิใช่เกิดจากการก่อสร้างของกรมชลประทาน แต่เกิดจากสาเหตุอื่น เช่น สภาพเศรษฐกิจอะไรละคะ ประเด็นนี้ศาลฯ มีความเห็นอย่างไรบ้างคะ

สำหรับกรณีที่กรมชลประทานอุทธรณ์ในประเด็นนี้ว่า การที่มีลูกค้ามารับประทานอาหารที่ร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีลดลง อาจมีสาเหตุมาจากการสชาติอาหารที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๓ ได้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จนทำให้ผู้ประกอบการทั่วประเทศได้รับผลกระทบนั้น

ศาลฯ เห็นว่า ในปีภาษี ๒๕๕๗ และปีภาษี ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นปีก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างโครงการดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีมีรายได้จากการประกอบกิจการร้านอาหารปีละ ๑ ล้านบาทเศษ ครั้นต่อมา ในปีภาษี ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นปีที่ผู้ถูกฟ้องคดีเริ่มดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๕๙ ซึ่งผู้ฟ้องคดียังคงมีรายได้จากการประกอบกิจการร้านอาหารจำนวน ๘ แสนบาทเศษ อันเป็นรายได้ที่เกิดจากการประกอบกิจการร้านอาหารในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๕๙ ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ ก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีเริ่มทำการก่อสร้าง แต่ในปีภาษี ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำการก่อสร้างดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีไม่มีรายได้เพียงพอต่อการเสียภาษี การที่ผู้ฟ้องคดีมีรายได้จากการประกอบกิจการร้านอาหารต่อปีในอัตราที่ใกล้เคียงกันตลอดมา ก่อนที่กรมชลประทานจะดำเนินการก่อสร้างโครงการดังกล่าว และรายได้ลดลงเมื่อกรมชลประทานเริ่มก่อสร้างนั้น แสดงว่าลูกค้าไม่มาใช้บริการร้านอาหารของผู้ฟ้องคดีมิได้เกิดจากการสชาติอาหารที่เปลี่ยนแปลงไป แต่เกิดจากการก่อสร้างของกรมชลประทานที่มีฝุ่น โคลน เสียงดัง และสภาพถนนบริเวณหน้าร้านอาหาร รวมทั้งบริเวณใกล้เคียงไม่สะดวกแก่การสัญจรเป็นหลัก

ส่วนการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ นั้น เริ่มแพร่ระบาดตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๓ ภายหลังกรมชลประทานเริ่มดำเนินการก่อสร้างโครงการดังกล่าวถึง ๓ ปีเศษ และผู้ฟ้องคดีได้เรียกร้องค่าเสียหายจากการดำเนินการก่อสร้างของกรมชลประทานจนถึงวันฟ้องคดี คือ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นวันก่อนที่จะมีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีเรียกร้องจึงเป็นความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินการก่อสร้างของกรมชลประทานโดยตรง

ดังนั้น ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษายืนตามศาลปกครองชั้นต้น ที่พิพากษาให้กรมชลประทานชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวนสามแสนหนึ่งหมื่นห้าพันบาท (๓๑๕,๐๐๐ บาท) โดยให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และดำเนินการก่อสร้างถนนบริเวณหน้าร้านของผู้ฟ้องคดีให้แล้วเสร็จตามแบบแปลนภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด ค่ะคุณสุนันท์

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อผ. ๓๒๐/๒๕๖๗)

๙. ก่อนจะจบรายการวันนี้ ดร.นฤมลฯ มีอะไรอยากจะฝากถึงท้ายเป็นข้อคิด
อุทาหรณ์ เพิ่มเติมจากคดีอีกสักหน่อยไหมคะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ช่วงที่สอง รับฟังคำถาม/ตอบคำถามจากผู้ฟังที่บ้าน

ช่วงปิดท้ายรายการ ผู้ดำเนินรายการ : พบกันใหม่กับรายการกฎหมายชายคา ปัญหา
ชาวบ้าน โดย ศาลปกครอง วันเสาร์หน้า สำหรับวันนี้ สวัสดีค่ะ